

כ: :

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מוצה

די א מי פטור תכל
מקמי חלל נמי:

שיטה מקובצת

16 מן שמע ליה כי
(בדקדוקי) (הרמב"ם) קרבן
מלמד שהמחברין עשים רבי
מי ויש לה קדושת הנוף
ואילו רבן אין לה קדושת
הנוף ויכול לפדותה אבל
לרבי הוה קדושת הנוף כשם
כמו כהן. ג' (דף פ"ה ע"ב)
הוסיף לקמן (דף פ"ה ע"ב)
ג' כשם כהן: וכן נראה
קרבן (דף פ"ה ע"ב)
ממנוקף מן ויתבה נמנה
ודם נמנה: ו' (כ"ב) ו' גורין
מסוף דהיכרי שראוין
לכבוש למערה ולאחר
היתה המערה טוהרה וי'
נמנה עליה כי גורי עשין:
17 וימא הוה ומהו טעמיה
הנהגה כמנהג: מ' דקדוש
עשין למתה הוה אחרי:
הוה קדושה המהוה שני
גורין מביא מלא קומץ
קספיה קיים ועומד על
המטהרה אחרי: ו' נתי
האחרים הוה ומהו עשין
טעמיה עשין והמתנדב:
18 וכל מה שהיה שאחרים
באים לה חובה אף: (ג') מנהג
מיוחדים שמותר: (ג') חובה
ואף על כן נמנה: (ג') עשין
הנהגה מ' למיפק דנרבי רבן
בבד אחריים כאים חובה
לקח ויתבה כל הך וכן
דמתי טרביה לרם נמנה:
19 מן הוה ומהו קרא
למא אתה מנהג: (ג') נמנה
לפנין אף: ו' ודלוי:
הוה ע' כהן ומהו עשין
כדי ע' א': (ג') מנהג:
(דף פ"ה ע"ב) ו' ו' ו' ו'
רבי ויתבה מאי עשין למא
שם: (ג') ו' ו' ו' ו'
דאין לך מנהג נובה וי'
ישראל שינה נמנה:
מהר"ם: (ג') ו' ו' ו' ו'
נימא בעשים לרבי ויתבה
כאן עשין נמנה:

אדרבה דם הוה ליה דרביי כו'. וזמנה דלא חשיב פיגול דדס
וקומץ לא מיחייב עלייהו משום פיגול כדאמרין בהקומץ
ונוטא (לעיל דף י"ג). דליתיה גופייהו מחירין וניהו אבל אכריס חייבים
עלייהו משום פיגול: **נפסל** בשקיעת החמה כמותה. כריש מי שהיה
עומא (פסחים ד' זג). דאמרין דמשקיעת
החמה עד לאת הכוכבים ד' מילין לר'
יהודה הקשה ר"מ דכסוף כמה מדליקין
(שנת דף י"ג). משמע מ"א דלרבי יהודה
משקיעת החמה עד ט' הלילה שני
לקחי מיל ומירן ר"מ דמשקיעת החמה
משמע סוף שקיעת החמה שכבר
שקעה החמה אבל משקיעת החמה
משמע מתחילת שקיעה מדמדאמר'
(שנת דף כא). גבי נד מוכה מלווה
משקיעת החמה ולי נתחילת שקיעה
עדיין הוא יוס גדול והוה שרגא
בטיהרה ולפיק שקיעת החמה נמי
דהכא גבי דס נתחילת שקיעה איירי
וינחא טפי משום דאמרין כסוף איהו
מקומן (ונחם דף נ"ג). מנין לרס שנפסל

דס נפסל בשקיעת החמה. דאינו ראוי לזרוק בלילה דכתיב ביום זוטו
את בני ישראל להקריב וגו' (ויקרא ו' ה') וידם למחר נפסל בלילה
כדאמרין במס' ונחם בפרק איהו מקומן (דף נ"ג). מנין לרס שנפסל
בשקיעת החמה תלמוד לומר ביום הקריבו את זבחם וגו' (ויקרא ו' ה') והתם יליף לה
שפיר וכן קומץ דלעיל מביא זוטו
ו' כמב זאת תבונה לעולה ולנמנה
וגו' (שם) אבל אכרי עולה הוהו להקריב
כל הלילה כדאמרין בהאי פירקין
(דף נ"ג): מנלן? מנא השמש כלומר
למחר בא השמש ומקטירין כל הלילה:
קרבן. נפש כי מקריב קרבן מנחה
וגו': שני גורין. שני בקיעות גדולות:
וכן הוא אומר. דעשים קרבן מקרא
ולהכי נקט שני גורין ו' כדלפינן מקרא
פרק שלישי דמסכת יומא (דף ג"ג): מ'
ולתריין הגשה כמנחה טעוין קמיה
כמנחה והמתנדב שני גורין יביא עשים
אחרים להקטין: **דס מעל מנחתך**
נפסא. ומרי מעוטי למא לי נימא

קרבן כלל מעל מנחתך פרט כל קרבן חזר וכלל ו' אף כל שאחרים באין
לו חובה ולא דס לקין אחרים באין לו חובה אמרין כדלפינן בפרק חובה כל
מה (א' מנחה שממרת אף כל כו' דאם כן (ב') דמדריב נצד דאחרים
באין חובה לה כל הך וכד דמתי מרביה דס אף כל למעוטי מאי
בשלמא למאי דהוה סליק דעמין מעיקרא (א' ו'אע"ג) דאף כל הוה
ממעט נמי עשים (א' הוה מני למיפק דנרבי) נצד אחרים באין חובה כל
הך וכד דמתי מרביה לרס (ב') (ונרבי עד נצד דמתי) ואף כל למעוטי
עשים שאין אחרים באין להם חובה ואין ממירין ולהכי איצטריך מעל
מנחתך ימירא למעוטי דס אבל השתא דלמחר עשים אחרים באין חובה
להם אי מרבי עד נצד דמתי אף כל למעוטי מאי (א' קראי) למאי אחא
(מנחת) דדרשין מינה לעיל אף כל שאחרים באין להם חובה אבל מתי
אחינא לא מאי אחא למעוטי: (א' נפסיס. מ' אין אחרים באין לו חובה:
דמתיא

בשקיעת החמה שנאמר ביום הקריבו את זבחם ביום שאתה וזבח אחוה
מקריב ולי כסוף שקיעת קאמר למא לי קרא שפיטא דנפסל בלילה דאין
יכול לזרוק דכתיב ביום זוטו ועמוד השחר שפיטא דפוסלת בו דומיא
דאימוריס ופי' שם כבוערס דג"מ אס עלה לגבי מנחה משום דאין
לינה מועלת בראשון של מנחה וקאי למ"ד מועלת מאי איכה למימר
ואין לומר דאצטריך משום דק"ל גבי דס אס עלה לא ירד הואיל וכן
כשר באימוריס ואס מעלהו לגבי מנחה הוה אחינא דיכול לזרוק (א' משום
דנחא פלוגתא היא דרנן גמליאל ור' יהושע דר' יהושע אמר ירד ולרנן
גמליאל לא ירד וכי מימא דאצטריך משום דס"ד דלא מיפסיל בלילה כי
הכי דאין חייבין עליו משום פיגול ונחא כדאיתא בסוף כל השר
(מילין דף ק"ה). הרי עשין ולכונה דאין חייבין עליהן נותר לרבי
שמעון ואפילו הכי מיפסיל בלילה כשקדשו בכלי שרת וכי מימא משום
דלפינן מדס דלמא שאני דס דמתי ולפי מה שמפרש רבינו תם דמתי

נתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה עומא (פסחים דף נ"ג):
דשמיטה אסורה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר תס
אזוהי דרך רחוקה מן המודיעים לירושלים חמשה עשר מילין ומנחה תס דהיינו חמשה עשר מילין מפלגא דיומא עד שקיעת החמה ולא חשיב
שקיעה קאמר הכי ממעט לה מביא להקריב הא עד לאת הכוכבים דס עד לאת הכוכבים אס כן הוה שעת שמיטה ומיהו קשיא אי נתחילת
נמי שקיעת החמה דאיירי כסוף שקיעה כגון לאת הכוכבים כדאמרין בפרק הריני נזיר מן הגזוגרת (מיר דף ט"ו). כגון דחזאי תלמא וימי סמוך
לשקיעת החמה והיינו בזמן השמשות כדאמר עלה בפרק כ"ד ז' (פסחים דף פ"ה). כזוהא בין השמשות וגם כדפירקין (לקמן דף י"ג): כל המניח
פתיחין אחר שקיעת החמה עובר בשעה שהיו מדהאמר רבה בר רב הונא ספק חשיבה ספק אינה חשיבה לא חולין ולא מניח ועוד אמרין
במס' תענית (דף י"ב). כל תענית שלא שקעה עליו חמה לא שמי תענית (ב' ומנחה אנוחיה מורה היא שהכל נהוגין עד לאת הכוכבים ויש לומר
לעולם נפקא ליה שפיר תחילת שקיעה מביא דאס אינו ענין כסוף שקיעה דנפקא מביא זוטו מנחה ענין לתחילת שקיעה ויש מפרשים דמן
התורה אינו נפסל עד לאת הכוכבים אלא רבנן עבדו הרחקה ופסוליהו מתחילת שקיעה והעמידו דברייהם במקום כרת לענין דרך רחוקה כדי
שהיו וזיזין למחר לבא וקשיא דא"כ ליחשביה (ב' כסוף) פסחים בסוף האשה (דף נ"ג). כגדי הך שהעמידו דברייהם במקום כרת ויש לומר
דלא חשיב אלא מידי (דלא) דהוה מידוש אבל זה אינו מידוש אס תקון כדי שימיהו לבא דהכי נמי לא חשיב חמיכה יבלתו והבאחו מוחין
למחוס והרכבתו וזבאון גופיה יש לחלק בין מת לו מת קודם חזות למת לו אחר חזות כדמשמע בפרק מי שהיה עומא (פסחים דף ז"ג). ואפילו
הכי לא חשיב לה והשתא הא דאמרין בפ' המנחות והנפסיס (לקמן דף ק"ה): ויריש מעילה (דף ו'). לפני זריקה מועלין בו ומוקי לה דקבליה סמוך
לשקיעת החמה דלא הוה שהות למזריקה ההוא מעילה דרבנן דעד לאת הכוכבים יש שהות לזרוק ומיהו קשיא כדאמרין כסוף איהו מקומן
(ונחם דף נ"ג): קדשים הנאכלים ליום אחד מחשבין בדמן משקיעת החמה דאי חישב לזרוק לאחר שקיעה מיד הוה פיגול דהוה מחשב חון לזמנא
ואין לומר פיגול דרבנן דהא דומיא דאימוריס ובשר קדשים איירי דהו פיגול דאורייתא ולא קתני בשר קדשי קדשים מחזות ואילין דזמן אכילתו
מדרבנן וי"ל דהיהו שקיעה כסוף שקיעה דהיינו לאת הכוכבים כמו שמפרש ר"מ דמשקיעת החמה סוף שקיעה (א' :

מלמד שמתנדבים עצים כו'. הא דפליגי הכא רבי ורבנן דלרבנן נדבה ולרבי קרבן גמור היינו כשאמר הרי עלי שני גזירי עשים אלו למונח
כדמתיא בנוספתא דשקלים (פ"ג) האומר הרי עלי עשים מביא דמי שני גזירי עשים ונתן לשופר (א' ולקוחין כהנים כהן עשים ומקריבין
אותן על גבי המזבח וניאומים מהן ואין מועלין בהן ואם הקריבין בחוץ פטור ואם אמר הרי עלי שני גזירי עשים אלו למונח כהן מקבלן הימנו
ומקריבין לגבי מנחה ואין ניאומים בהם (א' אבל מועלין בהם ואם הקריבין בחוץ פטור ואילו ואילו
סולתין בלשכת דיר העזים ואם חאמר אחאי קאמר מאן שמעת ליה דאמר עזים קרבן רבי היא והא לרבנן נמי איקרו קרבן ולא בעו מליחה
וי"ל דמדקאמר עשים ודס משמע ליה דחשיבי קרבן גמור כדס והיינו כרבי: **לרבי** רבי עזים טעוין קמיצה. ואם חאמר (א' מ"ש דרבי
מקיש עשים למנחה וימר מלשאר קרבנות ויש לומר דהאי קרבן דמרבי מינה עשים מקרבן דגבי מנחה דריש לה בתורת כהנים וא"ת מנלן
דמקשין למנחה דנקמא האיכה מנחות טובא (א' דאיני נקמלות ויש לומר דלגבי מנחה הנקמלת כתיב (ויקרא ג') ונפש כי מקריב קרבן מנחה ואם
חאמר ומה קמיה שייך בעשים הא אין בהם שריים וכולן נשרפין ויש לומר דלשכתן כי היא גוונא כריש ואלו מנחות (דף ע"ג): לר' שמעון דמנחת
חוטא של כהנים נקמלת הקומץ קרב לעזמן והוא הדין (א' כאל עשים: **עצים** טעוין קמיצה. והוא הדין ימין וקידוש כלי:
אפיך

16 (ונחם דף י"ג) (ג') לקמן דף
17 (שם) ויקרא ו' ה' ו' ו' ו'
(ס) משעלה יט' ע"ש כי מלמא
דכחא וכן פסח חוקין.
(ו) ולמחר נפסל. ז"ל (א') ויקרא
ו' ה' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
18 (א') ויקרא ו' ה' ו' ו' ו'
מנחה לר' קמיה מנחה
הוה לרבי דיהי נרביב עשין
המתנדב מ' ע"ש כי מלמא
מ' דמתי נצד אחרים. ז"ל
(א') סוף ד' דיהי ע"ה (א') ויקרא
ו' ה' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
מנחה (א') ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
למחר נפסל. ז"ל (א') ויקרא
ו' ה' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
19 (א') ויקרא ו' ה' ו' ו' ו'
דיהי (א') ויקרא ו' ה' ו' ו' ו'
מנחה (א') ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
וכמה י' דיהי מנין וכל מה
שלימא שם על ד' ו'
(א') והיינו לקוחין כהן. ז"ל
(א') והיינו כהן. ז"ל

תורה אור השלם

1. והגדרות הפלוג על
קרבן העצים הבקיים
הלויים והעם לקריא לביית
אלוהי לביית אבות
לעושים מנחות שנה כשנה
לעבר על מצות יי אלוהי
כמבואר בתורה.
מספר י"ח לה

הגהות הב"ה

(ב') ש"י דיהי דם מעל ימי
דאם כן דמדיטריבית מצת
וכי וכל דמתי מרביה
להם ג"כ ונרבי ע"י וי'
למעוטי מאי א"כ קרא
למאי:

בוסף רש"י

קרבן. נפש כי מקריב קרבן
מנחה (ויקרא ו' ה') וכן הוא
אומר. דעשים אקריב קרבן
וטעוין הגשה. נמנה
דומות מעבדות מנחה
עשים טעוין קמיצה.
שמתקן לענין דין עד
שעל מה מלא קומץ
עשים. שהמנהג ארס טעוין
עלם להקין בעלי הקדש
כשאר קרבנות (לקמן דף י"ג).
שיקח מן הפסח משע
כקומץ הקריב תחלה.
דהאייל ומקיש ליה למנחה
שטעוין מלא והנהג טעוין
נמי קמיה עזים. אוחן
עלם טעוין עשים אחרים
להקריב עליהן מה מאי
קרבן ומעילה (א').